

abieu que ...

EL CARNAVAL A SANT HILARI (I)

(1)

Es del tot sorprenent que en una època en què semblava que les festes i tradicions populars tinguessin un renovellament, no s'hagi fet cap pas per "recuperar" el Carnaval, aquelles festes assequibles a tothom que marcaven una fita important dins el calendari festiu de la majoria dels pobles. Allò que durant l'any no es portava a terme, es feia per Carnaval!

Això no suposa un sentit de crítica envers ningú, ans el contrari, però sí que recolza que les festes populars han de tenir les "arrels" en el poble i no en entitats que les vulguin monopolitzar, perquè siguin realment expressió de la majoria.

No és pas aquí el lloc ni el moment d'analitzar tots els usos i costums del significat del Carnaval, doncs tots en tenim una lleugera idea, però és necessari dir que el sentit del Carnaval d'abans no és el d'abans. L'esperit i la intenció no són els mateixos perquè circumstàncies socials-econòmiques-polítiques també no ho són.

Per Sant Hilari representaven molt més que una simple gresca, eren la manifestació espontània de la gent del poble i l'ànim sincer de divertir-se d'acord amb les possibilitats del moment. De segur que aquells dies no tenien el caire que l'etimologia dona a la paraula carnaval (carn i m, a expressió del món dels sentits) sinó que simplement venia a ser "una festa de festes", l'origen de les quals no sabem en exactitud on cercar-lo. Diuen que eren unes celebracions que feien els cristians per disfrutar davant les limitacions que en aquest camp solien ser els quaranta dies quaresmals, però és que abans de Crist no hi havia Carnaval.

Què es feia a Sant Hilari?

Dies abans d'entrar en el cicle quaresmal (a vegades a partir del dijous gras) es feia "la pas-

ssada, que consistia en una mena de cercavila que els homes, grans i petits, mig disfressats, donaven per tot el poble i servia d'anunci i pregó del Carnaval. Es tractava de passar, després del rosari, pels carrers de la vila fent soroll i enrenou; l'alegria era general i una sana disbauxa esclatava en tots els estaments de la població.

Encara que se'n fes una altra el diumenge al matí, la passada del dissabte era la més important perquè anunciava l'inici de les festes, que per alguns durarien fins a vençut el dimecres de cendra i per altres fins a les dotze del dimarts. Tothom estava de festa, les oficines municipals, el roder, el pagès, fins dimecres. També sortia el que s'ha anomenat un element representatiu de "l'esperit de l'abundor", el Carnestoltes, que seria enterrat o cremat després de la nit del dimarts. Acostumava a ser una mena de ninot fet amb sacs plens de serradures amb un cal que passejaven pel poble amb gran bullanga.

Diumenge a la tarda ja teníem un arriat ball que es celebrava a les sales que en aquell temps hi havia, al Centre, a la Cooperativa, al café d'en Xicus i al Tivolí, que amb una orquestra o un manubri organitzaven el sarao (alguns parlen de sala de solters i de casats).

A la nit el ball era de disfresses i caretes i fins encetada la matinada la gent no anava a jòc. Es ballava molt i també es bevia però el poble sencera sortia al carrer i celebrava el seu Carnaval.

Angel SERRADESANFERM

(continuarà el proper número)

(1). Hi ha versions diferents sobre la celebració d'aquestes festes i he intentat fer una mena de recopilació a través d'informació d'alguns avis i d'unes redaccions que varen fer els alumnes de 5è. sobre les festes de Carnaval.